

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความสามานฉันท์ของเยาวชนไทย ในครั้งนี้ มีลักษณะเป็นการวิจัยพัฒนาทดลอง (Experimental Development) ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาคุณลักษณะความสามานฉันท์ของเยาวชนไทย ใช้วิธีการสังเคราะห์เอกสาร (Documentary Research) การสัมภาษณ์แบบลึก (In depth Interview) และใช้เทคนิคการวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis)

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความสามานฉันท์ของเยาวชนไทย ใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) และประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop)

ระยะที่ 3 การทดสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความสามานฉันท์ของเยาวชนไทย ใช้วิธีการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research)

ระยะที่ 4 การขยายผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความสามานฉันท์ของเยาวชนไทย ใช้วิธีการวิจัยเชิงประเมิน (Evaluation Research)

ซึ่งวิธีดำเนินการวิจัยดังกล่าว สามารถสรุปได้ดังแผนภาพ

แผนภาพที่ 3.1 แสดงขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาคุณลักษณะความสมานฉันท์ของเยาวชนไทย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ (1) เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะความสมานฉันท์ (2) ผู้ทรงคุณวุฒิ และเยาวชนไทยใน 4 ภูมิภาค คือ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ (1) เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะความสมานฉันท์ ตั้งแต่ปี 2540 ถึงปัจจุบัน (2) ผู้ทรงคุณวุฒิ และเยาวชนไทยใน 4 ภูมิภาค คือ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 30 คน รายละเอียดดังภาคผนวก ค

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับคุณลักษณะความสมานฉันท์ และรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อปลูกฝังสร้างเสริมคุณลักษณะความสมานฉันท์ของเยาวชนไทย และ 2) แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะความสมานฉันท์ของเยาวชนไทย

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะความสมานฉันท์ของเยาวชนไทย มีขั้นตอนในการสร้างและพัฒนา ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับคุณลักษณะความสมานฉันท์ของเยาวชนไทย เพื่อกำหนดแนวทางในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) และความครอบคลุมของเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน รายละเอียดดังภาคผนวก ค โดยค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์ (IOC) ของแบบสอบถาม มีค่าระหว่าง 0.67 ถึง 1.00

4. ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือ หลังจากที่คุณเชี่ยวชาญตรวจสอบแล้ว โดยปรับปรุงภาษาและข้อความบางตอนของเครื่องมือ

5. นำเครื่องมือที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Tryouts) กับเยาวชนในจังหวัดนครสวรรค์ ที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยการหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค โดยแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น ดังนี้ (1) แบบสอบถามความร่วมมือร่วมใจหรือความสามัคคี มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .853 (2) แบบสอบถามความพอใจร่วมกัน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .903 (3) แบบสอบถามความเคารพซึ่งกันและกัน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .911 (4) แบบสอบถามการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .943 (5) แบบสอบถามความไม่เห็นแก่ตัว มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .890 (6) แบบสอบถามการมีจิตสำนึกเพื่อส่วนรวม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .934 และ (7) แบบสอบถามความเห็นพ้องต้องกัน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .878

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. สังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะความสมานฉันท์
2. สัมภาษณ์แบบลึก (In-depth Interview) ผู้ทรงคุณวุฒิ และเยาวชนไทยใน 4 ภูมิภาค ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ เกี่ยวกับคุณลักษณะความสมานฉันท์ และการจัดการเรียนรู้เพื่อปลูกฝังสร้างเสริมคุณลักษณะความสมานฉันท์ ของเยาวชนไทย
3. วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) คุณลักษณะความสมานฉันท์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป
4. สรุปโครงสร้างของตัวแปรคุณลักษณะความสมานฉันท์

การวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความสมานฉันท์ของเยาวชนไทย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ (1) ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการปลูกฝังสร้างเสริมคุณลักษณะความสมานฉันท์ของเยาวชนไทย (2) ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ (1) ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับการปลูกฝังสร้างเสริมคุณลักษณะความสามานฉันท์ของเยาวชนไทย (2) ผู้ทรงคุณวุฒิทางการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง รวมทั้งสิ้น 22 คน รายละเอียดดังภาคผนวก ค

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความสามานฉันท์ของเยาวชนไทย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาวิจัยเพื่อกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยประยุกต์ใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi) เพื่อให้ได้มโนทัศน์เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความสามานฉันท์

2. ประชุมเชิงปฏิบัติการผู้เชี่ยวชาญเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความสามานฉันท์ของเยาวชนไทย

การวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา และข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้วิธีการทางสถิติโดยข้อมูลที่ได้จากใช้เทคนิคเดลฟายจะวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน พิสัยระหว่างควอไทล์

ระยะที่ 3 การทดสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความสามานฉันท์ของเยาวชนไทย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนในจังหวัดนครสวรรค์ / อุทัยธานี / ชัยนาท

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนในจังหวัดนครสวรรค์ / อุทัยธานี / ชัยนาท ซึ่งเป็นพื้นที่ของผู้วิจัยปฏิบัติหน้าที่อยู่ จำนวน 1 โรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ได้แก่ รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความสามานฉันท์ของเยาวชนไทย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ดำเนินการทดสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความสามัคคีของเยาวชนไทย โดยทดลองเป็นระยะเวลา 1 ภาคเรียน ในรายวิชาที่เกี่ยวข้อง
2. ประเมินผลการทดสอบประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความสามัคคีของเยาวชนไทย
3. นำผลการประเมินมาปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความสามัคคีของเยาวชนไทย

การวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา และข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้วิธีการทางสถิติโดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย t-test แบบ Dependent

ระยะที่ 4 การขยายผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความสามัคคีของเยาวชนไทย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะครู – อาจารย์ ในเขตพื้นที่การศึกษาใน 3 จังหวัด คือ จังหวัดนครสวรรค์ / อุทัยธานี / ชัยนาท

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ คณะครู – อาจารย์ ในเขตพื้นที่การศึกษาใน 3 จังหวัด คือ จังหวัดนครสวรรค์ / อุทัยธานี / ชัยนาท จำนวน 50 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ได้แก่ รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความสามัคคีของเยาวชนไทย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ประชุมคณะครู – อาจารย์ ในเขตพื้นที่การศึกษาใน 3 จังหวัด คือ จังหวัดนครสวรรค์ จังหวัดอุทัยธานี จังหวัดชัยนาท เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความสามัคคีของเยาวชนไทย
2. ดำเนินการขยายผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความสามัคคีของเยาวชนไทย โดยขยายผลกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนในโรงเรียน ภายในจังหวัดนครสวรรค์ จังหวัดอุทัยธานี จังหวัดชัยนาท โดยดำเนินการเป็นระยะเวลา 1 ภาคเรียน

3. นิเทศ ติดตามผลการขยายผลใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความสามานฉันท์ของเยาวชนไทย ในเขตพื้นที่การศึกษาทั้ง 3 จังหวัดคือ จังหวัดนครสวรรค์ / อุทัยธานี / ชัยนาท

4. ประเมินผลการขยายผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความสามานฉันท์ของเยาวชนไทย

การวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา และข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้วิธีการทางสถิติโดยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย t-test แบบ Dependent